

Revista de Cultures Medievales

Núm. 22 (Tardor 2023), i-ii | ISSN 2014-7023

Editorial

Comitè Editorial de SVMMA

e-mail: revistasvmma.ircvm@ub.edu

doi: [10.1344/Svmma2023.22.1](https://doi.org/10.1344/Svmma2023.22.1)

En el present número de la revista *SVMMA* s'inclou un article, el de Carles Mancho i Cristina Tarradellas, sobre la redescoberta de les pintures andorranes de l'església de Sant Cristòfol d'Anyós que portaven desaparegudes des de 1932. Tot plegat ens ha fet pensar en què els medievalistes encara tenim moltes coses a aportar. És a dir, encara podem i hem de fer avançar el coneixement que tenim sobre el passat medieval. I això no només s'aconsegueix fent recerca individual. Tant els grups adscrits a projectes de recerca com els instituts interdisciplinars com l'IRCVM obren espais de treball col·laboratiu on la confluència entre els sabers de diferents àrees de coneixement ha provat ser força fructífera. És en aquest sentit que des de l'editorial de *SVMMA* volem celebrar la important troballa del grup de recerca *Ars Picta* i el seu valuós treball centrat en l'anàlisi i la recerca sobre pintura i iconografia tardoantiga i altmedieval.

Aquesta troballa és testimoni que el passat, entès com a variable cultural, es reescriu contínuament. Els diferents números d'aquesta revista digital han anat mostrant com aquest treball de reescriptura es realitza gràcies al treball conjunt d'arqueòlegs, filòlegs, filòsofs i historiadors i de les eines que ens ofereixen les noves tecnologies. A tall d'exemple, el passat octubre vam llegir la notícia que, gràcies a la intel·ligència artificial, s'estaven començant a llegir els papirs d'Herculà carbonitzats per l'erupció del Vesubi l'any 79 aC¹. El compromís dels medievalistes amb les humanitats digitals està ampliant les possibilitats, per exemple, de la paleografia i de l'arqueologia en termes de troballes i de conservació, però també està afavorint la feina dels investigadors en tant que facilita l'accés a les fonts d'una manera còmode i molts cops inclús més detallada i precisa.

1. En el diari *The Guardian* es pot llegir la notícia sencera: <https://www.theguardian.com/science/2023/oct/12/researchers-use-ai-to-read-word-on-ancient-scroll-burned-by-vesuvius>

Tanmateix, no podem quedar-nos al marge dels avantatges que ens aporten les tecnologies, tan útils ens els diversos moments del procés de recerca. Cal repensar les preguntes, perquè aquestes eines poden aportar noves respostes, impossibles d'imaginar fa uns anys. I és aquí on pot tenir la seva utilitat la temuda intel·ligència artificial, que es presenta com un problema en molts àmbits, també en el nostre, on la llengua i l'escriptura són una eina imprescindible en la construcció del saber. No obstant, com tot en aquesta vida, la solució es troba en l'ús que en fem i conèixer els beneficis que pot comportar la seva aplicació en la nostra recerca. Però, com a editores d'una revista, no podem deixar de preguntar-nos quin paper tindrà -o té ja- la intel·ligència artificial a l'hora d'escriure articles; com entrarà en el camp de les revistes científiques? De moment, són molts els interrogants oberts i les novetats sobre aquesta qüestió són constants. El que és cert és que no podem deixar passar aquest tren i hem de començar a pensar en com podrà canviar i millorar la nostra recerca sobre el passat medieval.

Mireia Comas Via i Inés García López